

Dataetik i store danske virksomheder 2023

Udgivet juni 2024

Forord

Dataetik er fundamentet for et tillidsfuldt digitalt samfund

Data afslører meget om, hvem vi er. På godt og ondt står vi nu i en verden med enorme mængder data om os alle. Data om hvem vi er, hvad vi ønsker os og hvad vi foretager os. Derfor er det afgørende, at både virksomheder og myndigheder behandler data etisk og ansvarligt.

Danmark har et stærkt digitalt udgangspunkt. Det er med til at skabe vækst, velfærd og understøtter smarte løsninger på samfundets store udfordringer såsom klima og arbejdskraft. Men for at samfundet kan høste gevinsten af den digitale innovation, er det vigtigt, at vi bevarer tilliden til de digitale løsninger. Det danske samfund bygger på tillid og frihed. Det skal også være fundamentet, når relationerne bliver digitale. En vigtig del af at understøtte den tillid, er at vi tager dataetik alvorligt.

Det er regeringens ambition, at Danmark skal være et digitalt foregangsland. Udover digital vækst og digital omstilling indebærer det også digitalt ansvar. Vi skal bygge den videre digitale udvikling på vores grundlæggende frihedsrettigheder. For uden dem, vil digitaliseringen ikke ske i overensstemmelse med vores demokratiske værdier.

Analysen om dataetik i store danske virksomheder er den første af sin slags. Det er første gang, vi laver en analyse, der forholder sig til samtlige store virksomheders årsrapporter. Det har kunnet lade sig at gøre, fordi der er anvendt generativ kunstig intelligens til at behandle den store mængde data. Denne anvendelse af kunstig intelligens, er et godt eksempel på, hvordan den digitale udvikling også kan være med til at understøtte ansvarlighed.

Analysen giver en status på, hvordan det går med dataetik i de store danske virksomheder. Det har siden 2021 været lovpligtigt for store danske virksomheder at inkludere en dataetisk redegørelse i deres årsrapport. Analysen viser, at selvom vi er nået et godt stykke, så er vores arbejde med dataetik langt fra slut. Vi kan godt forvente af de store virksomheder, at de tager stilling til dataetik. Det er godt både for samfundet og for tilliden til de danske virksomheder.

Vi skal sammen lykkes i vores bestræbelser på at skabe et digitalt samfund baseret på tillid og frihed.

Marie Bjerre, digitaliseringsminister og minister for ligestilling, juni 2024

Indholdsfortegnelse

Forord	2
1. Indledning	4
2. Sammenfatning	6
3. Metode	7
3.1 Datagrundlag.....	7
3.2 Dataetiske overvejelser i anvendelsen af kunstig intelligens.....	7
3.3 Brug af generativ kunstig intelligens	8
3.4 Udvælgelse af kategorier	8
3.5 Validering af metode.....	9
4. Virksomhedernes redegørelse for dataetik	10
4.1 Hvor mange forholder sig til dataetik?	10
4.2 Virksomhederne er kommet godt fra start.....	11
5. Virksomhedernes forståelse af dataetik.....	13
5.1 GDPR fylder i de dataetiske politikker.....	13
5.2 Data om medarbejdere inkluderes i de dataetiske politikker	15
5.3 Forbindelsen mellem kunstig intelligens og dataetisk politik.....	17
5.4 Virksomhederne overvejer, hvordan de behandler data.....	19
5.5 Undervisning kan udbrede dataetik i virksomheden.....	20
6. Dataetiske politikker på brancheniveau.....	22
7. Litteraturliste	24

1. Indledning

Det danske samfund bygger på tillid og tryghed. Det skal også være fundamentet, når relationerne mellem fx forbrugere og virksomheder i stigende grad bliver digitale – her spiller dataetikken i virksomheder en vigtig rolle.

Datahåndtering er blevet et væsentligt element i forretningsudvikling på tværs af hele erhvervslivet. Nye teknologier, ikke mindst kunstig intelligens, åbner op for nye måder at samkøre og skabe værdi med data. Udviklingen gør, at det i stigende grad er vigtigt, at virksomhedernes kunder og brugere har tillid til dataanvendelsen.

I Danmark har vi høj tillid i både relationen til hinanden, til det offentlige og til danske virksomheder, og den er vigtig at fastholde. Derfor undersøger Digitaliseringsstyrelsen årligt borgernes tillid til den digitale offentlige sektor (Digitaliseringsstyrelsen, 2024) og med denne rapport også virksomheders fokus på dataetik.

I 2021 blev det lovpligtigt for de store virksomheder at redegøre for deres arbejde med dataetik i deres årsrapporter jf. § 99 d i årsregnskabsloven. Det har givet nye muligheder for at analysere virksomheders arbejde med dataetik ud fra deres egne redegørelser i årsrapporterne.

I denne rapport undersøges alle store danske virksomheders¹ knap 3.700 årsrapporter fra henholdsvis 2022 og 2023². Dette adskiller analysen fra tidligere analyser (fx Erhvervsstyrelsen, 2022; Erhvervsstyrelsen & Rambøll Management Consulting, 2020) ved at inkludere samtlige store virksomheders årsrapporter.

Det omfattende analysearbejde er muliggjort ved at anvende generativ kunstig intelligens til at analysere og kategorisere alle rapporternes dataetiske redegørelser. Undersøgelsen kortlægger hvordan og i hvilket omfang de store virksomheder i Danmark har forholdt sig til dataetik.

Når virksomheden gør sig dataetiske overvejelser, er det en mulighed for at sætte ord på digital ansvarlighed. Det kan gøres ved, at virksomheden forholder sig til de dataetiske dilemmaer, der kan opstå, når der skal tages mange og nogen gange modstridende hensyn til fx indtjening, kunder, leverandører og samarbejdspartnere. Det kan fx være spørgsmål som:

Boks 1.1: Hvad består årsregnskabsloven § 99 d af?

”Store virksomheder, som har en politik for dataetik, skal supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for virksomhedens politik for dataetik. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om virksomhedens arbejde med og politik for dataetiske spørgsmål. Har virksomheden ikke en politik for dataetik, skal ledelsesberetningen indeholde en redegørelse med forklaring af baggrunden herfor.”

(Årsregnskabsloven, 2021, §99 d)

¹ Virksomheder i regnskabsklasser C (stor) og D.

² Årsrapporterne for 2022 og 2023 rapporterer på hhv. regnskabsårene 2021 og 2022.

- Er kunderne og brugerne klar over dataanvendelsen, og finder de den rimelig?
- Forstår medarbejderne, hvordan deres data anvendes til at bedømme arbejdsindsatsen, og fordrer det tillid til ledelsen?
- Er delingen, købet eller salget af dataetisk forsvarligt?
- Hvordan anvendes data, og krydses de ansvarligt?
- Hvornår vælges det at slette data, og hvilke hensyn tages der i den forbindelse?

Boks 1.2: Hvad er dataetik?

Dataetik handler om forholdet mellem teknologi og borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og grundlæggende samfundsmæssige værdier, som den teknologiske udvikling giver anledning til at overveje. (Kommissorium for Dataetisk Råd 2019)

Det betyder, at dataetik for den enkelte virksomhed handler om at afveje forskellige hensyn, som taler for eller imod en konkret databehandling.

Indsigterne fra denne rapport bliver anvendt til at styrke Digitaliseringsstyrelsens vejledning om dataetik, blandt andet på temasiden *Dataetik* på Virksomhedsguiden³. Derudover kan rapporten supplere den viden om virksomhedernes arbejde med dataetik, der allerede findes i virksomheder samt erhvervs- og brancheorganisationer. Rapporten giver fx mulighed for at sammenligne på tværs af brancher.

Boks 1.3: Dataetik i årsrapporterne er analyseret før

Erhvervsstyrelsen har tidligere manuelt analyseret 100 årsrapporter fra 2022, som blev underbygget med 12 virksomhedsinterviews (Erhvervsstyrelsen, 2022). Undersøgelsen viste blandt andet, at 63 pct. af de store danske virksomheder havde udarbejdet en dataetisk politik. Da Erhvervsstyrelsens rapport benytter en anden metode end denne rapport, er resultaterne ikke direkte sammenlignelige. Den årlige udvikling i denne rapport er derfor undersøgt ved at inkludere alle årsrapporter fra både 2022 og 2023.

---

³ Virksomhedsguiden: <https://virksomhedsguiden.dk/content/temaer/dataetik/>.

2. Sammenfatning

De fleste store danske virksomheder forholder sig til dataetik, og halvdelen har udarbejdet en dataetisk politik. Der er mange temaer, som går igen på tværs af virksomhedernes dataetiske politikker. Dette afsnit sammenfatter hovedpointerne.

Analysen bygger på virksomhedernes egne redegørelser for dataetik i deres årsrapporter. Herfra er der udledt nøgletal og tematikker, som fylder i virksomhedernes beretninger. Analysen omfatter alle de store danske virksomheders årsrapporter fra 2022 og 2023, i alt knap 3.700 årsrapporter. Ved hjælp af generativ kunstig intelligens er alle redegørelserne udtrukket og analyseret.

Analysen er fordelt på tre kapitler: (1) Hvor mange virksomheder, der forholder sig til dataetik, (2) virksomheders forståelse af dataetik, og (3) hvordan dataetiske politikker er fordelt på brancher.

Virksomhedernes redegørelser for dataetik:

- De fleste (84 pct.) store danske virksomheder har forholdt sig til dataetik i 2023.
- Halvdelen (51 pct.) af de store virksomheder har i 2023 en dataetisk politik.
- Andelen med en dataetisk politik er uændret fra 2022, hvor 50 pct. af de store virksomheder havde en dataetisk politik.

Virksomhedernes forståelse af dataetik:

- Langt størstedelen (91 pct.) af virksomhedernes dataetiske politikker indeholder elementer fra persondataforordningen (GDPR). Samtidig begrundede halvdelen (53 pct.) af de virksomheder, der *ikke* har en dataetisk politik, det med, at de overholder GDPR.
- Af de virksomheder, der har en dataetisk politik i 2023, nævner:
  - Seks ud af ti (62 pct.) data om medarbejdere i deres politik.
  - En ud af tre (30 pct.) anvendelse af kunstig intelligens i deres politik.

Dataetiske politikker på brancheniveau:

- Der er branchemæssig forskel på hvor mange virksomheder, der både forholder sig til dataetik og har udarbejdet en dataetisk politik.
- Andelen af virksomheder, der *forholder sig til dataetik*, varierer på tværs af brancher fra 91 pct. i bygge- og anlægsbranchen til 78 pct. i branchen ejendomshandel og udlejning.
- Andelen af virksomheder, der *har udarbejdet en dataetisk politik*, varierer fra 33 pct. i bygge- og anlægsbranchen til 70 pct. i informations- og kommunikationsbranchen.

Data om virksomhederne er aggregeret, og der vises alene resultater opdelt på fx branche.

3. Metode

Dette afsnit beskriver metoden og de dataetiske overvejelser om brugen af generativ kunstig intelligens. Den fulde redegørelse for anvendelsen af generativ kunstig intelligens fremgår af metodebilaget.

3.1 Datagrundlag

Analysens datagrundlag er udarbejdet ved brug af generativ kunstig intelligens, hvilket har gjort det muligt at inkludere følgende datakilder:

- 1791 årsrapporter for 2022 (regnskabsår 2021).
- 1882 årsrapporter for 2023 (regnskabsår 2022).

Dette indbefatter alle årsrapporter fra store virksomheder i regnskabsklasse C og virksomheder i regnskabsklasse D, som er underlagt krav om rapportering på dataetik.

Virksomhederne er desuden inddelt efter brancher ved at anvende officielle branchekategorier fra Dansk Branchekode (DB07)⁴. Brancherne "Kultur, fritid og anden service" og "Landbrug, skovbrug og fiskeri" samt "Uoplyst aktivitet" bestod af 20 eller færre virksomheder og er derfor udeladt fra branchesammenligningerne. Sammenlagt er der udeladt 23 virksomheder fra resultaterne i kapitel 6. Disse virksomheder er stadig inkluderet i resultaterne i kapitel 4 og 5.

3.2 Dataetiske overvejelser i anvendelsen af kunstig intelligens

Analysen anvender OpenAI's sprogmodel GPT-4⁵ til både at udtrække det konkrete afsnit i virksomhedernes årsrapporter, som omhandler dataetik, samt klassificere dem ud fra prædefinerede kategorier og tematikker defineret af Digitaliseringsstyrelsen. OpenAI's sprogmodel GPT-4 blev valgt i november 2023 på baggrund af en samlet vurdering af pris, tilgængelighed, kvalitet og effektivitet på daværende tidspunkt.

Kvalitetskontrol og validering af resultaterne er foretaget manuelt ved hjælp af stikprøver, hvorefter prompts⁶ til GPT-4 er tilpasset for at levere en tilstrækkelig præcision.

I forbindelse med behandling af data hos OpenAI, vurderes den sikkerhedsmæssige og dataetiske risiko som lav. Det skyldes, at virksomhedernes årsrapporter allerede er offentlig tilgængelig information, som kan tilgås fra blandt andet www.virk.dk. Samtidig indbefatter aftalevilkårene med OpenAI, at data ikke anvendes til at træne Open AI's modeller (OpenAI, 2023).

Datagrundlaget for virksomhedernes rapportering om dataetik er efterfølgende opbevaret i et lukket miljø hos Danmarks Statistik, hvilket har gjort det muligt at kombinere data om fx branche.

---

⁴ Danmarks statistik - Danske Branchekode DB07, v3:2024 I denne undersøgelse er der anvendt standardgrupperingen med 10 forskellige brancher.

⁵ En sprogmodel er en kunstig intelligens, som kan læse og forstå tekst, og derefter fremsøge specifik information som modellen er bedt lede efter. Den sprogmodel der anvendes er: Gpt-4-1106-preview.

⁶ Et tekststykke (i denne rapport udarbejdet af Digitaliseringsstyrelsen) som agerer som en manual til sprogmodellen.

Det bemærkes, at der er begrænsninger i at kortlægge virksomheders arbejde ud fra deres dataetiske redegørelser i årsrapporterne. At dataetik fremgår af årsrapporten, er ikke ensbetydende med, at der er et vedvarende fokus på dataetik i virksomhedens ledelse. Tilsvarende kan der også være virksomheder, som har dataetiske overvejelser, uden at det nødvendigvis omtales eksplicit som "dataetik" eller er nedskrevet i deres årsrapport.

3.3 Brug af generativ kunstig intelligens

Generativ kunstig intelligens er anvendt i flere led i rapportens analytiske arbejde. OpenAIs sprogmodel GPT-4 med API-adgang er anvendt.

- Først er GPT-4 anvendt til at klassificere, hvilken del af virksomhedernes årsrapport den dataetiske redegørelse er i.
- Derefter er det klassificeret hvorvidt virksomhederne (1) har en dataetisk politik, (2) forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik, eller (3) ikke forholder sig til dataetik.
- Til sidst er GPT-4 anvendt til at klassificere, hvorvidt specifikke kategorier og temaer valgt af Digitaliseringsstyrelsen var til stede i hver enkelt af de dataetiske redegørelser.

3.4 Udvalgelse af kategorier

Årsregnskabsloven specificerer ikke, hvad virksomhedernes redegørelser om dataetik skal indeholde. Der er derfor ikke foretaget en vurdering af de dataetiske redegørelser. I stedet er der, på baggrund af en manuel gennemgang af et udsnit af redegørelserne, udvalgt en række kategorier, hvor det undersøges, hvor meget de går igen i virksomhedernes redegørelser.

Kategorier for virksomheder, der har en dataetisk politik:

- Der er elementer fra GDPR.
- Der nævnes anvendelsen af kunstig intelligens.
- Der bliver ikke solgt eller videredelt data til tredje parter.
- Der bliver taget beslutninger om dataanvendelse (indsamling, behandling, sletning).
- Der tages stilling til uspecificeret dataetisk undervisning.
- Der tages stilling til obligatorisk dataetisk undervisning.
- Der tages stilling til frivillig dataetisk undervisning.

Kategorier for virksomheder, der begrundes, hvorfor de *ikke* har en dataetisk politik:

- Der begrundes med, at virksomheden allerede overholder GDPR.
- Der begrundes med, at virksomheden ikke anvender kunstig intelligens.
- Der begrundes med, at virksomheden kun har data om medarbejdere.
- Der begrundes for ikke at have en dataetisk politik, men der er dataetiske overvejelser i begrundelserne.

3.5 Validering af metode

Kategorierne er undersøgt ved hjælp af prompts til GPT-4. Prompts er undervejs blevet valideret, og dem, der ikke kunne præciseres tilstrækkeligt efter flere justeringer, er blevet sorteret fra. Der vil dermed være flere emner, som virksomhederne italesætter i deres dataetiske redegørelser, som ikke er inkluderet i denne rapport.

For at validere GPT-4 og de valgte prompts performance er en manuel kodning af en stikprøve blevet udført og sammenlignet med GPT-4s kodning. Promptsne er løbende blevet forbedret for at opnå acceptable valideringsscores. Valideringen er lavet ud fra *præcision* (hvor mange af GPT-4s forudsagte positive tilfælde der faktisk er positive) og *genkaldelse* (hvor mange af de faktiske positive der blev korrekt identificeret af GPT-4). På baggrund af dette er der udregnet en F1-score, som er det harmoniske gennemsnit mellem *præcision* og *genkaldelse* med en værdi mellem 0 og 1. De kategorier, der er medtaget i rapporten, har alle opnået høje F1-scoringer (0,8 eller derover).

4. Virksomhedernes redegørelse for dataetik

Dette kapitel undersøger hvor mange virksomheder, der i 2023 forholder sig til dataetik i deres årsrapportering, samt hvorvidt der kan ses en udvikling fra 2022 til 2023.

4.1 Hvor mange forholder sig til dataetik?

I denne undersøgelse defineres virksomheder, der redegør for dataetik, på to måder: (1) De virksomheder, der *har udarbejdet* en dataetisk politik, og (2) de virksomheder, der *har begrundet*, hvorfor de ikke har en dataetisk politik. I begge tilfælde har virksomheden *forholdt sig til* dataetik i deres årsrapport.

I de tilfælde, hvor virksomhederne *ikke* forholder sig til dataetik, har virksomhederne enten ikke nævnt dataetik i deres årsrapport eller henvist til deres hjemmeside, uden at det har været muligt at finde deres dataetiske politik.

Boks 4.1: Der er flere måder at forholde sig til dataetik i årsrapporteringen

De store danske virksomheder skal én gang årligt redegøre for dataetik som en del af deres årsrapport. Jf. årsregnskabsloven § 99 d kan virksomhederne redegøre for dataetik på flere forskellige måder, så længe de *forholder sig til* dataetik. De kan:

- Beskrive deres dataetiske politik, dataetiske retningslinjer eller lignende (det vil i denne rapport blive beskrevet som deres dataetiske politik).
- Henvise til en hjemmeside eller rapport hvor deres dataetiske politik fremgår eller til et moderselskab, hvis dataetiske politik virksomheden er underlagt.
- Begrunde hvorfor virksomheden har valgt *ikke* at have en dataetisk politik.

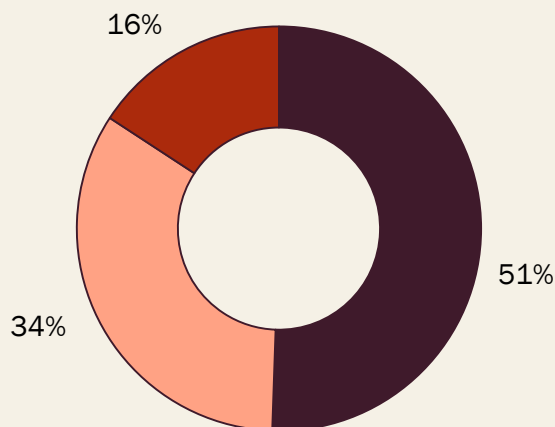
Undersøgelsen viser, at 84 pct. af virksomhederne har redegjort for dataetik i deres årsrapporter ved enten at beskrive deres dataetiske politik eller begrunde, hvorfor de ikke har en. Det er dermed langt størstedelen af de store danske virksomheder, der har forholdt sig til dataetik i deres årsrapportering.

Resultaterne viser også, at halvdelen (51 pct.) af de store danske virksomheder har udarbejdet en dataetisk politik, enten ved at beskrive den i årsrapporten eller henvise til politikken andetsteds.

34 pct. af virksomhederne forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de *ikke* har en dataetisk politik. Af begrundelserne fremgår det desuden, at knap fire ud af ti (36 pct.) af disse har gjort sig dataetiske overvejelser på trods af, at de ikke har en dataetisk politik.

Figur 4.1 viser andelen af virksomheder der forholder sig til dataetik i 2023.

Figur 4.1: Andelen af virksomheder der forholder sig til dataetik (2023)

- Virksomheden har udarbejdet en dataetisk politik
- Virksomheden har forholdt sig til dataetik, men har ikke en dataetisk politik
- Virksomheden har ikke forholdt sig til dataetik

Anm.: Figur 4.1 er baseret på alle store virksomheders årsrapportering i 2023. Figuren viser hhv. de virksomheder, der forholder sig til dataetik ved at udarbejde en dataetisk politik (51 pct.), de virksomheder som forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik (34 pct.), og de virksomheder som ikke forholder sig til dataetik i deres årsrapport (16 pct.) Afrundinger kan medføre at, at tallene ikke summer til 100 pct. (N=1882).

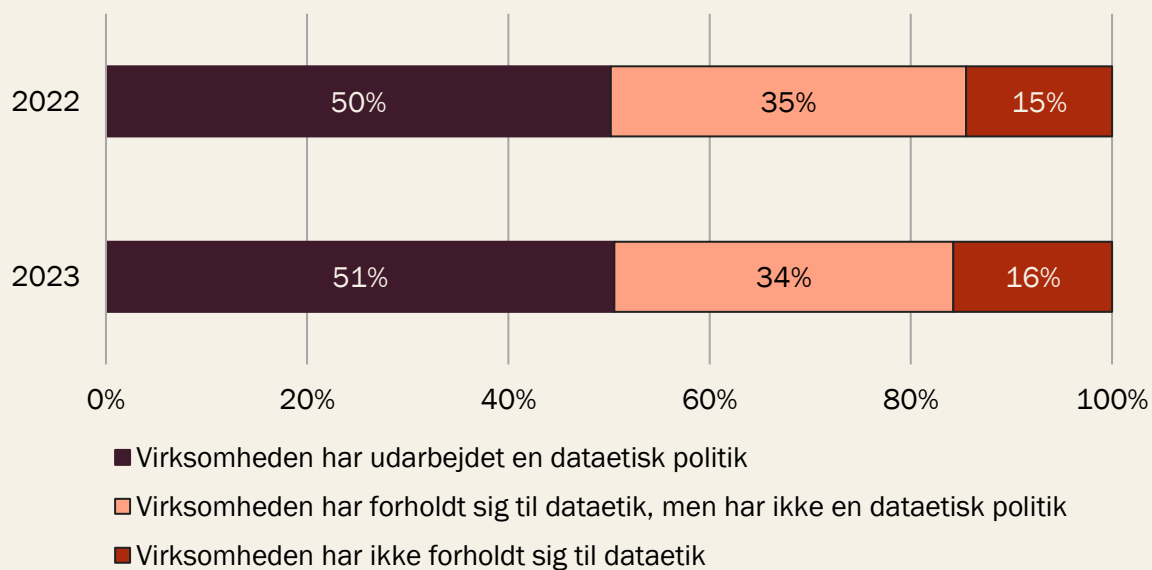
Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

4.2 Virksomhederne er kommet godt fra start

Årsregnskabsloven § 99 d, der omhandler rapporteringen af dataetik, har eksisteret siden november 2021. Undersøgelsen viser, at virksomhederne er kommet godt fra start med at rapportere om dataetik. Det første år (2022) havde halvdelen (50 pct.) af virksomhederne, ifølge deres årsrapporter, udarbejdet en politik for dataetik. Derudover havde 35 pct. af virksomhederne forholdt sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke havde en dataetisk politik. I alt havde 85 pct. af de store virksomheder forholdt sig til dataetik i deres årsrapportering.

Figur 4.2 viser, hvor mange store virksomheder der i 2022 og 2023 forholder sig til dataetik ved enten at nedskrive en dataetisk politik eller begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik.

Figur 4.2: Andelen af store virksomheder der forholder sig til dataetik i år 2022 og 2023

Anm.: Figur 4.2 er baseret på alle store virksomheders årsrapportering i 2022 og 2023. Figuren viser hhv. de virksomheder, der forholder sig til dataetik ved at udarbejde en dataetisk politik (50 pct. og 51 pct.), de virksomheder som forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik (35 pct. og 34 pct.), og de virksomheder som ikke forholder sig til dataetik i deres årsrapport (15 pct. og 16 pct.) (2022 N= 1791, 2023 N=1882, I alt N=3673). Afrundinger kan medføre at, at tallene ikke summer til 100 pct.

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2022 og 2023

Fra 2022 til 2023 er antallet af virksomheder, der forholder sig til dataetik, uændret. Det bemærkes desuden, at der fra 2022 til 2023 har været en stigning på 5 pct. i antallet af virksomheder, som er omfattet af kravet om rapportering om dataetik.

5. Virksomhedernes forståelse af dataetik

I dette kapitel undersøges virksomhedernes forståelse af dataetik. Undersøgelsen viser, hvordan emner som GDPR, medarbejderdata, kunstig intelligens, databehandling og undervisning er noget, der er fokus på i virksomhedernes redegørelse for dataetik.

I de følgende afsnit undersøges en række dataetiske emner, som går igen på tværs af både virksomhedernes dataetiske politikker og deres begrundelser for ikke at have en politik. Emnerne skal ikke ses som udtømmende, men som et indblik i, hvordan de store danske virksomheder forholder sig til dataetik.

Boks 5.1: Hovedpointer om virksomhedernes forståelse af dataetik

- **GDPR:** 92 pct. af virksomhederne nævner GDPR som en del af deres dataetiske politik. 53 pct. af de virksomheder, der har begrundet, at de *ikke* har en dataetisk politik, begrundet det med, at de overholder GDPR.
- **Data om medarbejdere:** 62 pct. af virksomhederne nævner data om medarbejdere i deres dataetiske politikker.
- **Anvendelse af kunstig intelligens:** 30 pct. af virksomhedernes dataetiske politikker indeholder overvejelser om, hvordan de anvender kunstig intelligens. 49 pct. af virksomhederne, som har redegjort for dataetik, men *ikke* har en dataetisk politik, begrundet det med, at de *ikke* anvender kunstig intelligens.
- **Databehandling:** 21 pct. har forholdt sig til hvilken type af data de indsamler, hvordan dataene anvendes, og hvordan de opbevares. 17 pct. har forholdt sig til, at de ikke sælger eller deler data om kunder/brugere til 3. parter eller forretningspartnere.
- **Undervisning:** 39 pct. af de virksomheder, der har en dataetisk politik, har implementeret uddannelse eller lignende for deres medarbejdere vedrørende deres dataetiske politik.

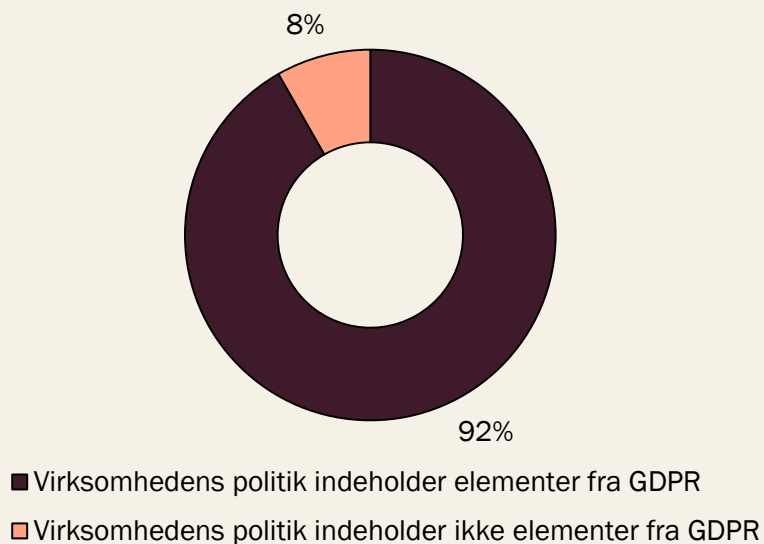
5.1 GDPR fylder i de dataetiske politikker

Lovgivning stadfæster, hvordan virksomhederne *må* og *ikke må* anvende persondata. Virksomheder kan imidlertid gøre sig yderligere dataetiske overvejelser. Fx kan en virksomhed beslutte ikke at dele kundedata til tredjeparter, selvom det kan ske med samtykke og dermed inden for rammerne af GDPR.

For store virksomheder der har udarbejdet en dataetisk politik, er det 92 pct., hvis politik nævner dele fra GDPR jf. figur 5.1. Det indikerer, at virksomhederne associerer dataetik med persondata. Det kan skyldes blandt andet, at persondata ofte udgør en stor del virksomheders dataanvendelse fx data om kunder, brugere, medarbejdere, samarbejdspartnere mv.

I det omfang at GDPR helt sidestilles med dataetik, kan dataetiske dilemmaer, der kan opstå i behandlingen af fx kundedata, dog blive overset eller nedprioriteret.

Figur 5.1: Andel af store virksomheders dataetiske politikker der indeholder elementer fra GDPR (2023)

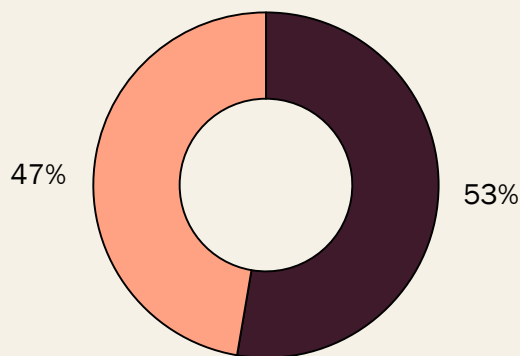

Anm.: Figur 5.1 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder, der har udarbejdet en dataetisk politik. Figuren viser dataetiske politikker med og uden elementer fra GDPR (N=951).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

Undersøgelsen viser også, at flere af virksomhedernes begrundelser for *ikke* at have en dataetisk politik indeholder dét at overholde GDPR. Det forekommer i 53 pct. af de tilfælde, hvor en virksomhed har forholdt sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en politik jf. figur 5.2. Dermed er det over halvdelen af begrundelserne, hvor GDPR er medvirkende til, at virksomhederne ikke har udarbejdet en dataetisk politik.

Figur 5.2: Andel af store virksomheder, der bruger dét at være GDPR-compliant, som hel eller delvis begrundelse for ikke at have en dataetisk politik (2023)

- Virksomheden benytter dét at overholde GDPR som begrundelse for ikke at have en dataetisk politik
- Virksomheden benytter ikke dét at overholde GDPR som begrundelse for ikke at have en dataetisk politik

Anm.: Figur 5.2 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder som forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik. Figuren viser, hvorvidt de begrunder det helt eller delvis med, at de allerede overholder GDPR (N=634).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

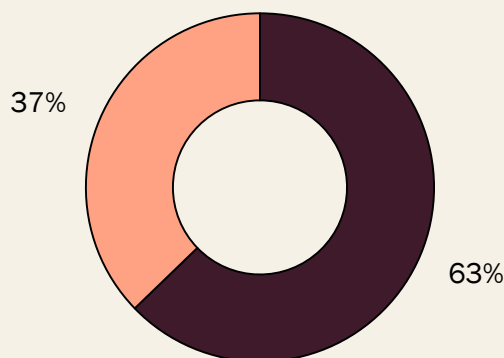
5.2 Data om medarbejdere inkluderes i de dataetiske politikker

Et andet emne, som undersøgelsen også identificerede i virksomhedernes dataetiske politikker, er dataetiske overvejelser om data om medarbejdere. Eksempler på dette kan være:

- At virksomheden vælger ikke at benytte data om medarbejdere til effektivisering eller måling af performance.
- At maskinelle afgørelser ikke benyttes ved rekruttering.
- At der skabes gennemsigtighed og medbestemmelse for medarbejderne i virksomhedens indsamling og anvendelse af medarbejderdata.

Det er 63 pct. af virksomhedernes dataetiske politikker, der nævner data om deres medarbejdere jf. figur 5.3. Dermed er det relativt udbredt, at virksomhederne også overvejer medarbejdernes data, når de forholder sig til dataetik.

Figur 5.3: Andel af virksomheders dataetiske politikker der vedrører medarbejdernes data (2023)

- Virksomhedens dataetiske politik vedrører data om medarbejdere
- Virksomhedens dataetiske politik vedrører ikke data om medarbejdere

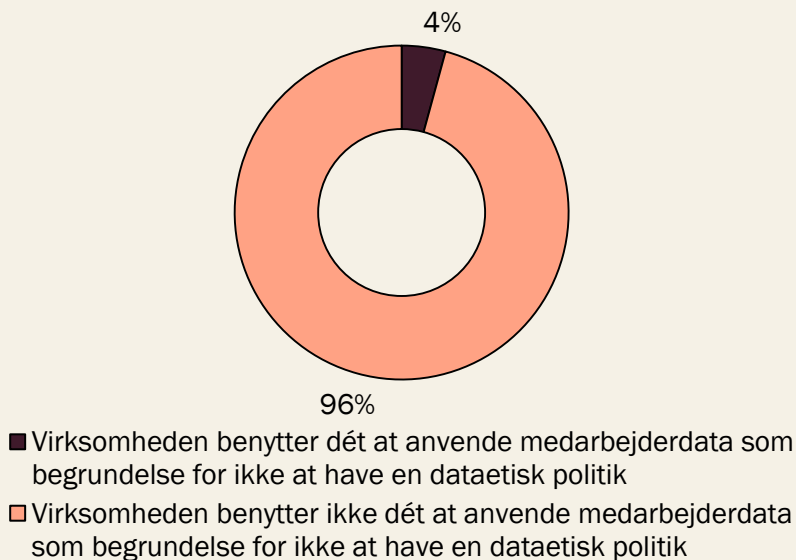
Anm.: Figur 5.3 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder med en dataetisk politik. Figuren viser, om virksomhederne forholder sig til deres medarbejders data i politikken (N=951).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

Derudover er det kun 4 pct. af de virksomheder, der begrundet, hvorfor de *ikke* har en dataetisk politik, der nævner, at de kun har data om medarbejdere og dermed ikke har udarbejdet en dataetisk politik jf. figur 5.4.

Figur 5.4: Andel af virksomheder der nævner, at de kun har medarbejderdata som begrundelse for ikke at have en dataetisk politik (2023)

Anm.: Figur 5.4 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder, der forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik. Figuren viser, om virksomhederne begrunder det med, at de kun indsamler og opbevarer data om medarbejdere (N=634).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

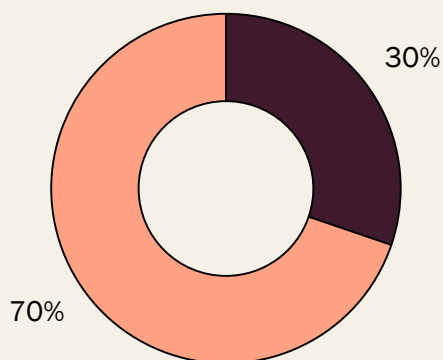
5.3 Forbindelsen mellem kunstig intelligens og dataetisk politik

Kunstig intelligens har for nogle virksomheder været anvendt i flere år, fx til automatisering af arbejdsgange eller machine learning (Danmarks statistik, 2021). Siden slutningen 2022 er udviklingen inden for blandt andet generativ kunstig intelligens gået stærkt, og det giver nye muligheder for at anvende kunstig intelligens inden for flere virksomheder og brancher.

I kraft af at der er mange anvendelsesmuligheder for kunstig intelligens, er anvendelsen ikke ensbetydende med, at virksomhederne i alle tilfælde bør have dataetiske overvejelser. Dataetik kommer særligt i spil ved fx anvendelse af kunstig intelligens til personificeret indhold, dataanalyse, billede/tekst-redigering eller profilering med risiko for bias.

Det ses af figur 5.5, at 30 pct. af de virksomheder, der har udarbejdet en dataetisk politik, nævner anvendelsen af kunstig intelligens.

Figur 5.5: Andel af virksomheder der nævner anvendelsen af kunstig intelligens i deres dataetiske politik (2023)

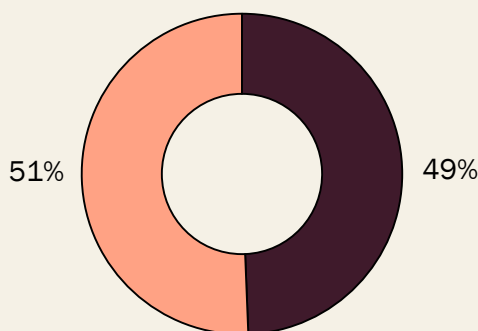
- Virksomheden nævner kunstig intelligens i deres dataetiske politik
- Virksomheden nævner ikke kunstig intelligens i deres dataetiske politik

Anm.: Figur 5.5 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheders med en dataetisk politik. Figuren viser, om anvendelsen af kunstig intelligens italesættes i deres politik (N=951).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

Kunstig intelligens og dataetik kædes ofte sammen, når anvendelsen indbefatter, at data indsamles og bearbejdes, men der findes også områder – udover kunstig intelligens – hvor det er relevant at forholde sig til dataetik. Derfor dykker undersøgelsen også ned i, hvor mange virksomheder der har valgt at begrunde, at de *ikke* har en dataetisk politik med, at de *ikke* anvender kunstig intelligens. Jf. figur 5.6 ses det, at 49 pct. af de virksomheder der begrunder, hvorfor de ikke har en dataetisk politik, begrunder med, at de ikke anvender kunstig intelligens.

Figur 5.6: Andelen af virksomheder der begrundet ikke at have en dataetisk politik med, at de ikke anvender kunstig intelligens (2023)

- Virksomheden benytter kunstig intelligens som begrundelse for ikke at have en dataetisk politik
- Virksomheden benytter ikke kunstig intelligens som begrundelse for ikke at have en dataetisk politik

Anm.: Figur 5.6 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder, der forholder sig til dataetik ved at begrunde, hvorfor de ikke har en dataetisk politik. Figuren viser, om de begrundet det med, at de ikke anvender kunstig intelligens (N=634).

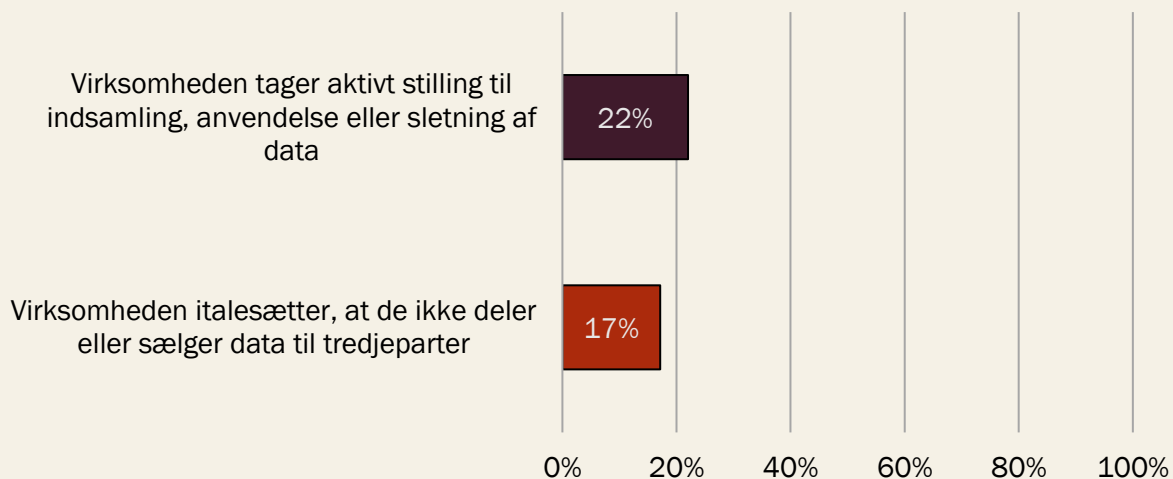
Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

5.4 Virksomhederne overvejer, hvordan de behandler data

En måde at gøre en dataetisk politik mere håndgribelig på, kan være at lave konkrete og specifikke retningslinjer for, hvordan man behandler data. Fx kan der tages stilling til *ikke* at indsamle specifikke data på trods af, at det er lovligt. Derudover kan der også træffes beslutninger om, hvorvidt data skal kunne deles eller udveksles med tredjeparter og forretningspartnere, samt hvordan det, i en specifik kontekst, kan gøres på en forsvarlig måde.

Af figur 5.7 ses det, at 22 pct. af virksomhedernes dataetiske politikker aktivt har forholdt sig til, hvilken type af data de indsamler, hvordan de anvendes, eller hvordan de opbevares. Derudover har 17 pct. af virksomhederne med en dataetisk politik nævnt, at de ikke sælger eller deler data om kunder og brugere til tredjeparter.

Figur 5.7: Andelen af virksomheder med en dataetisk politik der inkluderer beslutninger om databehandling og deling eller salg af data (2023)

Anm.: Figur 5.7 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder med en dataetisk politik. Figuren viser, om de inkluderer beslutninger om databehandling (indsamling, anvendelse og sletning) samt salg og deling af data i politikken (N=951).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

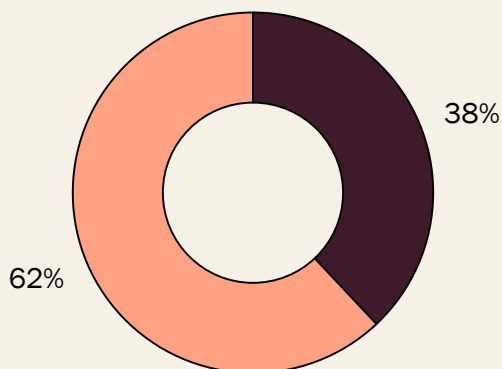
5.5 Undervisning kan udbrede dataetik i virksomheden

Virksomheder bruger ofte undervisning til at højne kompetencerne inden for fx it- og cybersikkerhed eller GDPR. Samme metode kan anvendes til at udbrede kendskabet til virksomhedens dataetiske politik. Det kan eksempelvis inkluderes i virksomhedens eksisterende undervisning eller få sit eget undervisningsmodul. Samtidigt kan undervisningen både foregå ved fx møder eller som e-læring.

Af figur 5.8 fremgår det, at 38 pct. af virksomhederne med en dataetisk politik har nævnt, at de har undervisning om dataetik for deres medarbejdere. Heraf nævner 16 pct. af de virksomheder med en dataetisk politik desuden eksplicit, at undervisningen er obligatorisk for deres medarbejdere.

Det bemærkes, at de virksomheder, som ikke nævner undervisning om dataetik i deres dataetiske politik, godt kan have undervisning for deres medarbejdere, selvom de ikke eksplicit nævner det.

Figur 5.8: Antallet af virksomheder der nævner undervisning om dataetik til deres medarbejdere i deres dataetiske politik (2023)

- Virksomheden nævner undervisning om dataetik
- Virksomheden nævner ikke undervisning om dataetik

Anm.: Figur 5.8 er baseret på årsrapportering i 2023 for andelen af store virksomheder med en dataetisk politik. Figuren viser, om de nævner, at de har undervisning om dataetik for deres medarbejdere i politikken (N=951).

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023.

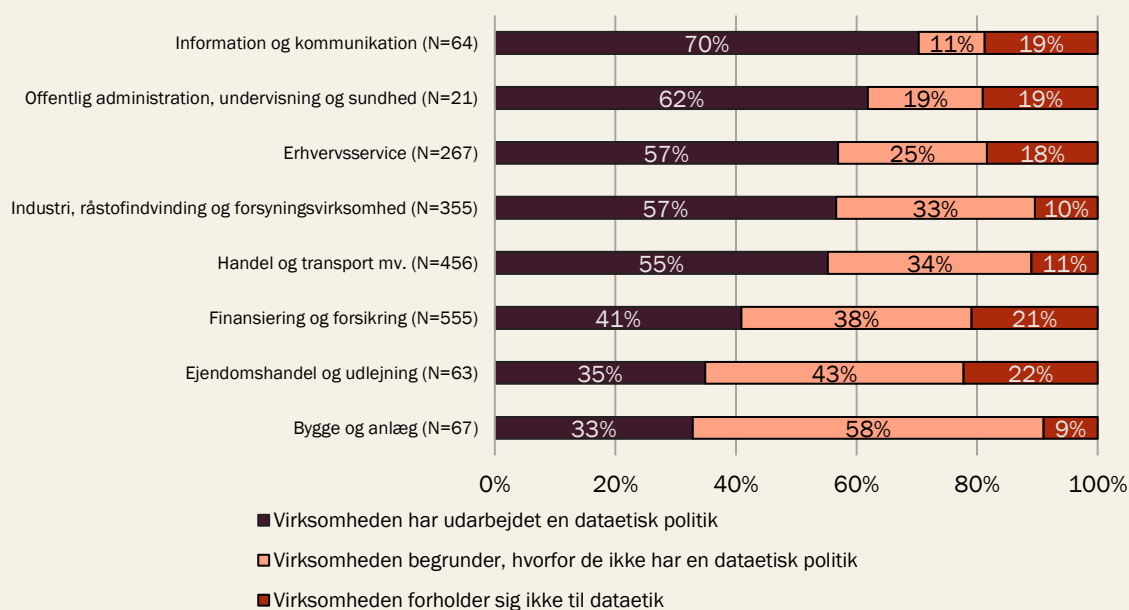
6. Dataetiske politikker på brancheniveau

Der er væsentlige brancheforskelle i forhold til, hvor mange af de store virksomheder, der forholder sig til dataetik. Dette kapitel dykker ned i de overordnede brancheforskelle i de dataetiske redegørelser.

På tværs af brancher er det langt størstedelen, der *forholder sig til* dataetik. Der er til gengæld knap 40 pct.-point forskel på, hvor mange virksomheder, der *har udarbejdet* en dataetisk politik, fra den højest rangerede branche til den lavest rangerede.

Bygge- og anlægsbranchen har flest virksomheder, der forholder sig til dataetik (91 pct.). Dog har de samtidigt færrest, der har udarbejdet en dataetisk politik (33 pct.). I den høje ende, har branchen information og kommunikation flest virksomheder, der har udarbejdet en dataetisk politik (70 pct.), og 11 pct. begrundes, hvorfor de ikke har en dataetisk politik jf. figur 6.1.

Figur 6.1: Hvor mange virksomheder forholder sig til dataetik på brancheniveau (2023)

Anm.: Figur 6.1 er baseret på store virksomheders årsrapportering i 2023 fordelt på branche. Små branchekategorier er ikke inkluderet i fordelingen, herunder: "Kultur, fritid og anden service" med 15 virksomheder, "Landbrug, skovbrug og fiskeri" med 7 virksomheder og "Uoplyst aktivitet" med 1 virksomhed. Dette er valgt med henblik på at sikre anonymitet i de præsenterede data (N=1848). Den offentlige sektor er ikke inkluderet i rapporten, da de ikke er i regnskabsklasse C og D. Branchen "Offentlig administration, undervisning og sundhed" indbefatter derfor kun virksomheder som fx ambulance- og redningstjenester, vaccinecentre mv. i regnskabsklasse C og D.

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af virksomhedernes årsrapportering i 2023 krydset med branchekategorier fra Dansk branchekode 2007 (DB07).

Der kan være flere forskellige årsager til forskellene mellem brancher. For det første er der sandsynligvis branchemæssige forskelle på, hvilke typer af data virksomhederne behandler. For det andet kan databaserede forretningsmodeller være særligt relevante for nogle brancher.

7. Litteraturliste

Digitaliseringsstyrelsen. (2024). *Tilliden til den digitale offentlige sektor 2023*.

<https://digst.dk/media/31234/tilliden-til-den-digitale-offentlige-sektor-2023.pdf>

Danmarks statistik. (2021). *Hver fjerde virksomhed bruger kunstig intelligens*.

<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=31880>.

Erhvervsstyrelsen. (2022). *Store danske virksomheders arbejde med dataetik*.

<https://digst.dk/media/28829/store-danske-virksomheders-arbejde-med-dataetik.pdf>

Erhvervsstyrelsen, & Rambøll Management Consulting. (2020). *Danske virksomheders arbejde med dataetik*. <https://digst.dk/media/28828/danske-virksomheders-arbejde-med-dataetik-rapport-fra-ramboell.pdf>

Kommissorium for Dataetisk Råd (2019), Justitsministeriet

https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2019/kommissorium_for_dataetisk_raad_ny.pdf

Lov om ændring af Regnskabsloven [Krav om rapportering af dataetik], LBK nr. 741 af 30/05/2020 Kapitel 1 § 99 d, Erhvervsministeriet, (2021). <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/741>

OpenAI. (2023). *Enterprise privacy*. OpenAI. <https://openai.com/enterprise-privacy>

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til 100 pct.

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Digitaliseringsstyrelsen

Landgreven 4

1301 København K

T: 33925200

E: digst@digst.dk / dataetik@digst.dk

Publikationen kan hentes på Digitaliseringsstyrelsens

hjemmeside: <https://digst.dk/data/dataetik-i-virksomheder/>